

TOVÁBBKÉPZÉS NÉLKÜL NINCIS HALADÁS!

Klagenfurt, 1978. VIII. 15.

Balról a második A. Trzesniowski az ossiachi szakmunkásiskola igazgatója, mellette J. Egger udvari tanácsos, az osztrák erdészeti kutatóintézet igazgatója és dr. G. Speidel a freiburgi intézet igazgatója — a szimpózium elnökségében.

Mérhetetlen gyorsasággal fejlődnek az erdőgazdaságban a munkamódszerek. Mai nemzedékünk még részese volt a kézi fűrésznek. Emlékezhetünk, hogy ebben is milyen gyorsan váltotta a gyalufogast a motorfűrész és az 1974-ben Ausztria nagy részét sújtott viharkárok felszámolása során csodálattal szemlélhettük az északi nagygépek munkáját egészen rendkívüli terepviszonyok között. Ezt már nem lehet apáról fiúra szálló ismeretekkel győzni, a képzést is állandóan változtatnunk kell. — Ezekkel a gondolatokkal nyitotta meg G. HAIDEN osztrák mező- és erdőgazdasági miniszter a klagenfurti vásárral kapcsolatban megrendezett 9. nemzetközi szimpóziumot, amelynek témájául idén a továbbképzést választották.

A bevezető gondolatot folytatta G. SPEIDEL professzor, a freiburgi egyetem Erdőrendezési és Erdészeti Üzemgazdasági Intézetének igazgatója. Rámutatott arra, hogy a technika fejlődése, az ismeretek gyors bővülése folytán 10 év alatt még a legmagasabb fokon megszerzett tudásnak is egynegyede, harmada elavul és ennek kell megfelelő továbbképzéssel elejét venni. Az erdészeti továbbképzés kezdete az erdészeti egyesületek 19. századvégi alapításával esik egybe. Ez először főként a természeti folyamatok irányítására — erdőművelésre, erdővédelemre stb. — terjedt ki, a munkatani ismeretek oktatása csak később, a német Erdészeti Munkatani Intézetnek 1927-ben történt alapításával kapott kellő ösztönzést. További fontos területekre — erdőgazdaság-politika, szervezés, üzemgazdaságtan stb. — pedig csak a legújabb időben szélesedik ki.

Az NSZK-ban a leghatásosabb továbbképzési lehetőséget a tanfolyamokban, valamint gépesítési támpontok képzésében és látogatásában ismerik fel. A

tanfolyamok jól előkészítettek kell legyenek. Húsz főnél többre ne terjedjenek. A tapasztalat szerint a vizsgakötelezettség elriasztja a résztvevőket, ezért más módon — esettanulmányokkal, tervjátékkal, beszélgetéssel — kell a tevékeny részvételt ösztönözni. A gépesítési támpontok rendkívül jó szolgálatot tesznek a speciális továbbképzésben, ha sikerül az üzemekben, a gépgyáraknál megfelelő hálózatot kiépíteni, vezetésükre pedagógiai érzékkel bírókat megnyerni. A továbbképzést a tartományi hatóság tervezi és szervezi. A műszaki személyzet évi munkaidejének 1,2⁰/₀-át kell, hogy tanfolyamos továbbképzésre fordítsa. Ehhez a tartomány az anyagi lehetőséget is megadja, fejenként 400 DM-át fordít erre a célra.

A finn erdőgazdaság részéről V. PALOSUO a TAPIO szövetség erdőtanácsosa számolt be.

Finnország gazdaságára az erdészet erőteljesen meghatározó. Exportbevételének 44⁰/₀-a származik innen, az iparifa minden 5 m³-éből 4 m³ magánerdőből származik. A továbbképzésnek így rendkívül nagy a jelentősége. Részben az erdőtulajdonost magát kell kiképezni, más részt meg kell teremteni a hivatásos erdei szakmunkást. A birtokos továbbképzésének legfontosab pontja a TAPIO szövetség alkalmazottaival való találkozás. A technikusok képzése hároméves, a munkavezetőké kettő és a szakmunkásé egy. Az erdőbirtokosok számára öthónapos tanfolyamok adnak szakképzést. A továbbképzés súlypontját az egyesületek által szervezett előadások, tanulmányutak és bemutatók képezik. A munkát a saját erdejükben végző birtokosok száma egyre fogy, így ebben a szektorban is meg kell teremteni a hivatásos erdeimunkás gárdát. Ehhez a szakmunkásképzést két évre emelik és a helyek számát megkétszerezik.

A svájci helyzetet G. CAPREZ a solothurni Erdőgazdasági Központ erdőmérnöke vázolta.

A kiképzési kapacitást itt az utóbbi tíz évben teljesen lekötötte az erdész-tanulóképzés. Munkásaik háromnegyede szakképzetlen. A jövőben évi 1100—1200 fő kurzusos továbbképzését tervezik. A munkással együtt koordináltan a mérnököt is célszerűnek látják felvértetni ugyanazokkal az ismeretekkel. A különböző rétegek számára más-más oktatási anyag szükséges, de ezeknek hézagmentesen kell illeszkedniük. Gondot fordítanak a tanfolyamvezetők képzésére is, ezek évente egy-egy napon találkoznak és kicserélik gondolataikat és megfelelő tájékoztatást kapnak az újabb dolgokról.

Ausztria szakoktatási helyzetével többen is foglalkoztak. Ezek között is kiemelkedett A. TRZESNIOWSKI professzor, mint az alapításának 25. évfordulóját ünneplő ossiachi Szövetségi Erdészeti Szakiskola igazgatója. Részben ez a jubileum ösztönözte a szimposium témaválasztását. A szakképzés kezdetei azonosak a németországiéval. Sorra egymásután összesen hét iskola alakult. Az intézmények részben az állam, az egyes tartományi szervek és magánosok kezdeményezésére a helyileg időszerű szükségletek kielégítésére létesültek. A képzés az első időkben a fakitermelő szerszámok karbantartására és helyes használatára irányult, a további fejlődést központi irányítás hiányában az egyes intézmények vezetőinek személyi adottságai határozták meg és ez az erdei munkák különböző részterületeire terjedt ki. Az erdei munkák gépesítése az útépitésben kezdődött, ez a szakoktatást nem érintette. A gépesítés második hullámát az egyemberes motorfűrész bevonása verte. A kezdeményezést itt a munkások maguk vették kézbe és saját fűrészeket vásároltak. Az ebben rejlő lehetőséget a szakiskolák hamar felismerték és sorra indították a motorfűrész-tanfolyamokat a legnagyobb eredménnyel. Hasonló sikerrel jártak a kötélpályás közelítési tanfolyamok. A harmadik hullámban jelennek meg a

csuklós traktorok, a kéregzőgépek és egyéb nagygépek, ezekkel kapcsolatban már hatalmas feladatok hárulnak a szakoktatási intézményekre. Egyedül az ossiachi képes erre, legalább részben berendezkedni gépállomással. A gépesítési feladatok ellátása mellett az egyes szakiskolák különböző területekre szakosodtak. Így a hohenleheni csemetetermelésre, a pichli az erdészeti, vadászati és jóléti berendezések létesítésére, a rotcholzi a magashegységi erdősítésre, a waidhofeni a középfokú erdészsképzésre, az orti a vezető-továbbképzésre. Az egyetlen magánkézben levő főleg a saját képzési igényt elégíti ki, de részt vállal az iskolákkal szemben támasztott egyéb igények kielégítésében is.

A szakiskolák rendkívül változatos feladatot látnak el. Fő tevékenységük az erdei szakmunkások képzése és továbbképzése. Ipari munkások átképzése a téli munkaszünetelés kitöltésére. Robbantómesterek képzése. Vezető-továbbképzés. A gyakorlati munka elsajátítása az erdészeti egyetem hallgatói számára. Fejlődő országok részére szaktanfolyamok főként útépítésben és fakitermelésben. Kispáraszti erdőbirtokosok oktatása és szaktanóccsal való ellátása. Gyakorlati, munkatechnikai bemutatók és kísérletek különböző üzemekben. A hadsereg utász alakulatainak képzése kötélpályák építésére és használatára. A tűzoltók képzése erdei tűzek elleni védekezésre. Közreműködés mindenféle rendezvényen — tanfolyamon, megbeszélésen, kiállításon, tanulmányúton stb. — ami az erdőgazdasággal, az erdő jelentőségének tudatosításával összefügg. Rendkívül sokoldalú tevékenység, ami ma már alig nélkülözheti az egységes irányítást.

A vita során több érdekes szempont merült fel. Az egyik ilyen az oktatók kérdése. A gyakorlati szakemberek rendszerint nélkülözik a kellő pedagógiai hozzáállást, a pedagógus hajlamúak kevésbé ismerik a gyakorlati fogásokat. Felmerült így külön oktató gárda kinevelésének és állandó továbbképzésének a szükségessége. Figyelmet keltő volt az a kívánság, hogy necsak oktassuk a tanfolyamok résztvevőit, de igyekezzünk felszínre hozni gondolataikat, tapasztalataikat. Biztassuk őket, hogy belőle az oktató is okulhasson. Szóváltatték a továbbképzés hatékonyságának mérését. A fizikai munkásnál ez a teljesítmény növekedésben kell hogy érvényre jusson, a szellemi munkásnál a vezetővel való beszélgetés során kell megmutatkozzon.

Végül erőteljes hangot kapott a koordinálás, a továbbképzés egységes irányításának kérdése. A többhelyütt, különböző szinten folytatott továbbképzés erős irányítás nélkül képtelen hatékony nem lehet. Kell, hogy az oktatási anyag összeállítás, a képzési formák és időpontok összehangolása, az oktatók felkészítése erre alkalmas szerv egykezebe jusson. Erre legalkalmasabb szervnek a vita során a kutatóintézet mutatkozott, amennyiben ott e célra tanulmányi osztály felállítására lehetőség nyílik. J. EGGER professzor kutatóintézeti igazgató — szimpózium elnökeként tartott zárszavában a maga részéről nem zárkózott el és kilátásba helyezte az ilyen továbbképzési irányító szerv lehetőségének feltárását.

A szimpóziumon elhangzott előadásokat az ALLGEMEINE FORSTZEITUNG 1978. 10. száma teljes egészében közli.

A lapban megjelent tanulmányok szerzői: dr. Babos Károly tud. főmunkatárs, FKI, Budapest; ifj. Gál János egyetemi hallgató, Sopron; Gólya János tud. segédmunkatárs, ERTI, Sopron; Jérôme René, tud. főmunkatárs, ERTI, Budapest; Kaufmann József műsz. fejl. csoportvezető, MN Erdőgazdaság, Budapest; dr. Kiss László tud. főmunkatárs, ERTI, Sopron; Sági István ny. erdőmérnök, Budapest; Szemerédy Miklós osztályvezető, Felsőtisza EFAG, Nyíregyháza; dr. Szepesi László főigazgató-helyettes, ERTI, Budapest; Torondy Kálmán erdőrendezési kirendeltség vezetője, Zalaegerszeg.